

Na istoku stare priče

Zbog situacije u Ukrajini napeta je u poslednje vreme atmosfera u diplomatskim krugovima na planeti Zemlji. Rusi sankcijama odgovaraju na sankcije zemalja Evropske unije i SAD, organizuju se multilateralni sastanci na različitim nivoima, čiji je cilj zaustavljanje krvoprolića i pronalaženje mirnih rešenja krize, koje često neka od strana u pregovorima prekida ili napušta... U toku je pravi hladni rat velikih sila.

U onom prethodnom, što je trajao do pada Berlinskog zida, Titova Jugoslavija igrala je značajnu ulogu. Broz je znao kako treba: pokažeš da si svoj, antiblokovski raspoložen, organizuješ zemlje Trećeg sveta i stvoriš treći, tzv. nesvrstani blok; ujediniš balkanske narode i narodnosti, dozvoliš im da gaje posebnosti, ali pod kapom partizanskom; uzmeš od bogatuna ogromne kredite, o kojima, jelte, ne priča niko sem onih što žele i da letuju i zimuju na otoku, do smrti; snimaš giga-mega ratne filmove čije heroje igraju holivudske zvezde, a onda ti pažnju poklanjaju i američki predsednici, i pustinjiski diktatori, i britanski premijeri, i nemački kancelari, i Mao i članovi kraljevskih porodica. Ali i sovjetske tajne službe i Kremlj. Maršal je stvarno umeo da živi i radi, sve oko sebe.

Kad uzmemo u obzir da smo savremenici novog prestrojavanja svetskih sila i u tom kontekstu uporedimo pravnu naslednicu SFRJ – Vučićevu Srbiju – s vremenom vladavine najvećeg sina, uočavamo i sličnosti i razlike. Jeste ova država mnogo manja, ali je lider ponovo neprikosnoven, obožavan i nedodirljiv. I sada niko ne sme prvi da prestane da mu tapše, ali u ono vreme se za taj zločin završavalo na robiji ili u kamenolomu, a sada se samo ostaje bez javnih funkcija i prinadležnosti što idu uz taj stranački ideal; ponekad, u težim situacijama, i bez posla (što verovatno čeka i profi novinare).

Međunarodnim odnosima, posebno onim sa Zapadom i Istokom, Aleksandar se učio od Josipa. Beograd opet uzima kredite (nikad nije ni prestajao), mada su od tradicionalno „najdarežljivijih” Amera sada zastupljeniji Rusi (ona milijarda američkih dolara za železnicu) i šeci: videćemo mi, ne samo na filmu i u obliku makete, naš glavni grad na vodi; ako ne mi, a ono naša deca ili unuci, pod uslovom da ostanu u zemlji...

E, sad, biće da to ima neke veze sa iskustvom, ali su valjda i prilike takve – Broz je, rekosmo, pravio treću priču, distancirajući se od prvih i drugih, dok Vučić hoće da se ujedini s prvima i da mu oni ne zameraju što želi da bude dobar s drugima. Tu taktiku u ovim suptilnim momentima ne sprovodi loše, samo što je problem u tome što će naleteti na ultimatum s neke od dveju strana, ako ne kasnije, onda pre. Tako to ide s velikima...

U Pančevu se, sudeći prema najnovijim događajima, ne oseća hladnoratovska klima. Prvo, 74 godine star a večno mlad, uz „koka-kolišku” najpoznatiji američki brend – „Mek Donalds” – otvara drajv-in restoran brze hrane naredne nedelje u pančevačko-izraelskom „Aviv parku”. Odličan info za sve klince koji kad čuju reč „Beograd”, ne pomisle na onaj na vodi, već na „Mek”.

Drugo, konac delo krasi: „Tehnomarket“, firma iz ovoga grada, dobila je posao vredan pažnje – stručnjaci i radnici iz Pančeva učestvovali u gradnji monumentalnog stadiona u Sankt Peterburgu, na kome će se igrati Svetsko prvenstvo u fudbalu 2018! Bravo!

Završićemo, ipak, predmetnom analogijom: kad bi postojao način, trik, da premijer prepíše modus pomoću kog je maršal uspevao onolike naše radnike i firme da šalje na rad u inostranstvo i da ih potom vraća u državu da ovde potroše zarađeno, gde bi nam bio kraj.

U Kazablanci, u Švajcarskoj, balkanskim ekspresom.
Siniša Trajković